LÄÄNE-HARJU VALLA LEHT

SEPTEMBER 2026 I NR 7 (93) I WWW.LAANEHARJU.EE I LAANEHARJUVALD

Ära satu kelmuste ohvriks, *loe lk 4-5*

Porikuu festival tuleb taas, *loe lk 10*

Vallavalitsuses on uued töötajad, *loe lk 13*

Mida pakub uue ajastu Pakri kool?

Pakri Kooli direktor Mari-Liis Sults *FOTO: LORA-LIZA PARV*

Paldiskis algab 2026. aasta sügisel midagi enamat kui lihtsalt uus kooliaasta – algab uus peatükk linna haridusloos. 1975/1976. õppeaasta järel katkes Paldiskis eestikeelse koolihariduse andmine ning kulus ligi kakskümmend aastat, enne kui 1994. aastal avati linnas eesti õppekeelega kool. Järgnesid põhikool, gümnaasium ja 2013. aastal Paldiski ühisgümnaasiumi loomine.

Nüüd keeratakse haridusloos taas uus lehekülg – Paldiski ühisgümnaasium ja Paldiski vene põhikool on saanud üheks Pakri kooliks. Kaks koolimaja jäävad, kuid koolipere on üks ning õpitee ulatub esimesest klassist gümnaasiumi lõpuni. Eestikeelsele haridusele ülemineku ajal on antud muudatus paberil loogiline otsus, kuid päriselus saab Pakri koolis mõne aastaga selgeks, kuidas on õnnestunud kokku viia seni erineva keele- ja kultuuritaustaga koolipered ning milliseks kujuneb loodud kool.

> Ühe õppeaasta jooksul on fookus eesti keele oskuse olulisel arendamisel, et järgmise kevade sisseastumisvestlustel ei saaks keel enam takistuseks.

Eestikeelsele haridusele ülemineku keskmes võiks olla ennekõike üks küsimus: millised teed on noorele avatud siis, kui ta Pakri koolist edasi läheb? Ka PISA tulemused näitavad, et Eesti väga tugevast haridussüsteemist ei ole seni kõik noored päris võrdselt osa saanud – vene õppekeelega koolide tulemused jäävad eestikeelsetest keskmiselt umbes ühe õppeaasta võrra maha. Paldiskis on seda vahet püütud vähendada sammhaaval: juba 2023. aasta sügisel avati Paldiski vene põhikooli esimene klass keelekümblusklassina ning kolm viimast õppeaastat pole vene õppekeelega esimest klassi enam avatud. Pakri koolis jätkavad sügisel vene õppekeelega veel eriklassid, kus emakeeles õppimine on õpilase vajadustest tulenevalt vajalik, ning 7.–9. klassi üleminekuõpilased. Nendega vaadati kevadel ühiselt üle, millistes ainetes jätkata põhikooli lõpuni vene keeles ja millistes ainetes teha juba samm eestikeelse õppe poole. Soov on, et põhikooli lõpetades oleks noore järgmine küsimus, mida ma tahan õppida, mitte kus ma oma keeleoskusega õppida saan.

Tänavu kevadel 9. klassi lõpetanud noortele kehtib Eestis esimest korda uus õppimiskohustus: pärast põhikooli tuleb õp-

Jätkub lk 3

JUHTKIRI

Hea haridus on tuleviku võti

KRISTO MATSON
abivallavanem

Uus kooliaasta on algamas. See tähendab sigimist ja sagimist, plaanide koostamist, värsket värvilõhna klassiruumis, uusi kohtumisi ja taasnägemise rõõmu. Selle õppeaasta alguses on meie valla hariduselus mitmeid suuremaid muudatusi. Alustamas on uued haridusjuhid ja õpetajad, osaliselt muutub koolivõrk ja koolipäeva algus. Mitmed riiklikud haridusreformid on käima lükatud, näiteks koolijuhtide atesteerimine ja üleminek eestikeelsele õppele, rakendumas on õpetajate palga- ja kärjäärimudel ning õppimiskohustus kuni 18. eluaastani. Vaatamata muudatustele hariduselus, on meie peamine eesmärk toetada õpilaste arengut ja anda võimalikult hea haridus kodulähedases koolis.

1. augustil alustas tööd Pakri kool, mis ühendab endas endise Paldiski vene põhikooli ja Paldiski ühisgümnaasiumi koolipere. Õppetöö jätkub olemasolevates koolimajades, 1.–6. klass asuvad õppima ühes ja 7.–12. klass teises õppehoones. Kahe kooli ühinemisel on sellest sügisest Lääne-Harju vallas kokku kuus üldhariduskooli. Pakri kooli tegemistest kirjutab pikemalt kooli direktor Mari-Liis Sults. Rõõmustav on, et koolimeeskonnaga on liitunud 15 uut õpetajat ja koolitöötajat.

> Sel õppeaastal on soov edasi arendada huvihariduse ja huvitegevuse koostöövõrgustikku.

Haridusjuhtimises on toimunud muudatusi nii vallavalitsuses kui ka koolides-lasteaedades. Risti kooli direktorina alustas augustikuus tööd Liina Kallas, kes on olnud samas koolis nii õpetaja kui õppejuht. Õppeaasta algus on toonud uued õppejuhid Vasalemma põhikooli, Risti kooli, Pakri kooli ja Laulasmaa kooli lasteaeda. Valla haridus-, kultuuri- ja noorsootööosakonda on hiljuti tööle asunud kaks nõunikku.

Sel õppeaastal on soov edasi arendada huvihariduse ja huvitegevuse koostöövõrgustikku. Möödunud kevadel toimus huvijuhtide, noortekeskuse ja õpilasesinduste koostöös äge inspiratsioonipäev ja õpilaste kevadball. Samuti toimus maikuus Lääne-Harju valla esimene laulu- ja tantsupidu, mis tõi kokku lasteaialapsed, kooliõpilased ja pärimuskultuuri edasikandjad nii meie vallast kui naabrusest. Esmakordselt toimunud pidu oli südamega tehtud sündmus, tõeline rahvakultuuri pidupäev! Paljuski on selle taga huvi muusika ja tantsimise vastu, mis vormitakse tulemuseks kooriproovis, tantsutrennis, muusikakoolis ja kultuurikeskuses. Õppeaasta algus tähendab ka kogu huvihariduse ja -tegevuse algust. See tähendab tunniplaanide sobitamist, päevakavade klapitamist, transpordi korraldamist ja järjepidevat tegutsemist. Mõistagi vajab see kõikide osapoolte ladusat koostööd – koolid, lasteaiad, koolipidaja, huviringide juhendajad, õpilased ja lapsevanemad.

Hea koostöö tulemusel käivitus eelmisel õppeaastal esmakordselt Arukate Õpilaste Akadeemia, mis toob õppeaastas kuuel korral kokku loodus- ja täppisteaduste huvilised. Nii toetame andekaid õpilasi, kes kaaluvad tulevikus karjäärivalikuid inseneeria või loodusteaduste valdkonnas. Kindlasti jätkame valla koolide ühiste spordivõistlustega, pakkudes võimaluse kogeda erinevaid liikumisharrastusi juba varases koolieas.

Hea haridus on tuleviku võti. Soovin kõigile uueks õppeaastaks tarkust teha julgeid valikuid ja tegutsemisrõõmu eesmärkide poole liikumisel! ●

Juulikuus sündis vallas **kuus last – kolm poissi ja kolm tüdrukut**

Suri kaheksa inimest.

Valda **saabus** elama **89 uut elanikku** ja **lahkus** mujale elama **60 inimest.**

01.08.2026 seisuga on valla elanike arv 13 822 .

LÄÄNE-HARJU VALLAVALITSUSE TEATED

KLOOGA ALEVIKUS JÄRVEMÕISA TEE DETAILPLANEERING

Lääne-Harju Vallavalitsuse 11.08.2026 korraldusega nr 469 võeti vastu detailplaneering Lääne-Harju vallas Klooga alevikus Järvemõisa tee 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 20, 22 ja Järvemõisa tee L1 ning Rannapark katastriüksustel ja lähialal, nimetusega „Järvemõisa tee detailplaneering“.

Planeeritav maa-ala paikneb Keila valla üldplaneeringu põhijoonisel tiheasustusalal ning väikeelamumaa juhtotstarbega alal. Planeeringuala piirneb Kloogamõisa allee 5, Järvenõlva tee 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20; Järvekalda ja Klooga järv katastriüksustega. Planeeringuala suurus on *ca* 10 ha.

Planeeritav ala asub Keila Vallavalitsuse 18.01.2006 korraldusega nr 48 kehtestatud Klooga mõisa detailplaneeringu alal. Detailplaneeringu algatamise taotlusega tehakse ettepanek muuta osaliselt kehtivat detailplaneeringut kruntide pos E11–22, R2 (üldmaa krunt), T1 (transpordimaa krunt) osas. Kehtestatud detailplaneeringus on moodustatud elamumaa krundid (E11–22) ja määratud ehitusõigus üksikelamute ja abihoonete rajamiseks. Ehitisealuse pinna suuruseks on määratud 5% krundi pinnast, korruselisus on lubatud kuni 2, abihooneid 2 ja suletud brutopinda kruntidel pos E11 ja E 22 kuni 350 m^2, pos E12-21 kuni 300 m2. Planeeringuga ei muudeta olemasolevaid krundipiire, seega määratletakse planeeringus 12 elamumaa, 1 üldmaa ja 1 transpordimaa krundi hoonestusalad, ehitusõigused jm vajaminevad detailplaneeringu ülesanded. Planeeringuala elamumaa kruntidele on kavandatud ehitusõigus kaksikelamute rajamiseks. Planeeritav ehitisealune pind elamumaa krundi kohta on vahemikus 230–330 m^2 (vastavalt krundi suurusele), korruselisus üks, põhihoone kõrgus maapinnast kuni 9 m. Abihooneid on lubatud kuni kaks, kõrgusega kuni 5 meetrit maapinnast. Parkimiskohti vastavalt Linnatänavate standardile on elamu kohta ette nähtud kolm, seega tuleb ühele krundile kavandada kokku 6 parkimiskohta. Järveäärne on ette nähtud üldmaana ja sellele ulatub kallasrada, veekaitsevöönd, ehituskeeluvöönd ja piiranguvöönd. Kehtiva detailplaneeringuga ette nähtud tehnovõrkude lahendust ei muudeta ja täpsem lahendus antakse ehitusprojektis. Planeeritaval alal on olemasolev elektrivarustus.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 18.08-01.09.2026 Lääne-Harju Vallavalitsuses, aadressil Rae 38, Paldiski linn; Klooga raamatukogus, aadressil Aedlinna tee 3, Klooga alevik ja valla veebilehel, aadressil www.laaneharju.ee.

algus lk 1

pimist jätkata kuni 18-aastaseks saamiseni või kesk- või kutsehariduse omandamiseni. Muudatuse eesmärk on vähendada nende noorte hulka, kes jäävad pärast põhikooli haridusteelt kõrvale. Sama mõtte jätkuks avab Pakri kool sügisel lisaks tavapärasele 10. klassile süvendatud eesti keele õppega 10. klassi noortele, kellel ei õnnestunud nõrga eesti keele oskuse pärast peale põhikooli pääseda enda valitud kooli ning kelle elukoht on Lääne-Harju vallas. Ühe õppeaasta jooksul on fookus eesti keele oskuse olulisel arendamisel, et järgmise kevade sisseastumisvestlustel ei saaks keel enam takistuseks. Seejärel võib noor uuesti proovida sisse astuda just sellesse kooli, kuhu ta soovib, või jätkata õpinguid Pakri kooli gümnaasiumiosas. Mõte ei ole noort aastaks ootama jätta, vaid anda talle juurde see oskus, mis võimaldab aasta pärast teha oma järgmine haridusvalik juba märksa vabamalt.

Õpingute jätkamine on üks asi, soov seda teha just kodukohas aga teine. Koolitee pikkust saab mõõta kilomeetrites, aga pere koolivalikut mitte. Mõne lapse jaoks viib tee hommikul kodulähedasse kooli, teise jaoks Keila, Tallinna või mõnda teise keskusesse – sest lisaks kaugusele kaaluvad pered kooli mainet, õppe kvaliteeti, turvatunnet ja võimalusi, mida see lapsele pakub. Haridusränne on Eestis laiem nähtus: arenguseire keskuse andmetel ei õpi oma kodule lähimas algkoolis 45 protsenti õpilastest ning gümnaasiumiastmes ulatub sama näitaja 59 protsendini. Ka Lääne-Harjus on haridusränne märgatav. 2025/26. õppeaasta alguses õppis valla munitsipaalkoolides 1237 õpilast, samal ajal käis 454 Lääne-Harju koolieelist last üldhariduskoolis väljaspool oma koduvalda. Perede põhjused kooli valikul on erinevad ning liikumine üle omavalitsuspiiride on tänapäeval tavapärane. Pakri kooli vaates tähendab see aga väga konkreetset küsimust: kuidas kujundada Paldiskisse kool, kus kohalikul lapsel on võimalik saada hea haridus esimesest klassist gümnaasiumi lõpuni ning mida pere soovib valida ka siis, kui teisi võimalusi on palju.

Üheks kooliks õpitakse saama koos

Pakri Kooli üks olulisemaid ülesandeid on tekitada rohkem olukordi, kus seni eri klassides, koolimajades ja keelekeskkondades õppinud noored päriselt kokku saavad. Ühist koolitunnet ei teki ainult uuest nimest ega ühisest logost – inimesed peavad üksteist tundma õppima. Seetõttu püütakse õppekorralduses teadlikult luua rohkem klasside-, vanuse- ja keelepiire ületavaid kohtumisi.

Üks selline lahendus on **huvitund**, mille saab iga 1.–9. klassi õpilane endale igal trimestril ise valida. Õpilased teevad valikuid kolmes vanuseplokis: 1.–3., 4.–6. ja 7.–9. klass. Ühes õpperühmas saavad kokku eri klasside ja erineva emakeelega noored, keda ühendab huvi sama teema vastu. Huvitundide seas on näiteks keraamikat, ujumist, rahatarkust, nuputamist, rohelise kooli tegevusi, liikluskasvatust, karjääriõpet, sotsiaalsete oskuste harjutamist. Tegemist ei ole huviringiga, vaid õppekava osaga, kus lisaks teadmistele saab harjutada koostööd, suhtlemist, iseseisvust ja teisi õppekavas kirjeldatud üldpädevusi.

Sama mõte kandub üle ka **tehnoloogiaõppesse**. Tehnoloogia, käsitöö ja kodunduse rühmad moodustatakse lennupõhiselt ja klassideüleselt, mitte seniste klassipiiride või õpilase emakeele järgi. Nii läbib iga õpilane aasta jooksul kõik kolm valdkonda, kuid sama oluline on see, et ühe lennu noored saavad rohkem omavahel kokku puutuda ja koos tegutseda. Kui õpilaste arv kasvab, tuleb tulevikus lisada ka neljas suund, näiteks taaskasutus- või digitehnoloogia. Praktiliste oskuste kõrval on tehnoloogiaõpe järjest enam seotud probleemilahenduse, loovuse ja tehnoloogilise kirjaoskusega – oskustega, mida vajatakse ka tulevases tööelus.

Õpilane õpib valikuid tehes otsustama

Teine põhimõte on anda õpilasele senisest rohkem võimalusi oma õpitee kujundamisel kaasa rääkida. Huvitund on selle üks näide, kuid sama loogika jõuab ka keeleõppesse. Riiklik õppekava näeb ette, et kool peab pakkuma **teise võõrkeele** õppimisel valikuid ning Pakri Koolis saavad sügisest nii 6. klassis kui ka 10. klassis teist võõrkeelt alustavad õpilased valida soome, vene ja prantsuse keele vahel.

Valikute andmine ei tähenda, et õpilane jäetakse oma otsustega üksi. Eesmärk on õpetada juba koolis oma huvisid ja tugevusi kaaluma, arvamust põhjendama ning ühistes küsimustes vastutust võtma. Selleks on **klassijuhatajatund** Pakri Koolis tunniplaani kindel osa. Seal saab valmistuda **õpilaskogunemisteks**, arutada klassis tekkinud küsimusi ja sõnastada ettepanekuid, mida suuremas ringis edasi rääkida. Regulaarsed õpilaskogunemised ühendavad omakorda eri klasside ja koolimajade noori, et jagada infot, arutada koolielu ning otsida õpilaste endi pakutud lahendusi. Nii ei jää kaasamine ainult õpilasesinduse ülesandeks, vaid algab klassist ja jõuab kogu kooliperet puudutava aruteluni.

> Regulaarsed õpilaskogunemised ühendavad omakorda eri klasside ja koolimajade noori, et jagada infot, arutada koolielu ning otsida õpilaste endi pakutud lahendusi.

> Karjääriõppe raames hakkab Pakri kool tegema senisest sisulisemat koostööd Paldiski Ettevõtjate Liidu ja teiste Lääne-Harju ettevõtetega, et õpilane ei kuuleks tööelust ainult klassiruumis.

Kool ei lõpe koolimaja uksega

Kolmas põhimõte on siduda õppimine senisest tugevamalt õpilase kodukoha ja kogukonnaga. Esimene samm on muuta **Paldiski raamatukogu** õpilaste jaoks senisest loomulikumaks õpikeskkonnaks. Selleks on kahe senise kooli ilukirjanduskogu möödunud suveperioodil viidud raamatukokku. Nii ei ole linna raamatukogu ainult koht, kust raamatuid laenutada, vaid ka keskkond, kus osaleda õppetegevustes ja kuhu saab pärast koolipäeva jääda õppima.

Sama põhimõte jõuab ka karjääriõppesse. **Karjääriõppe** raames hakkab Pakri Kool tegema senisest sisulisemat koostööd Paldiski Ettevõtjate Liidu ja teiste Lääne-Harju ettevõtetega, et õpilane ei kuuleks tööelust ainult klassiruumis, vaid näeks päriselt, milliseid ameteid, oskusi ja võimalusi tema kodukohas leidub. Fookus ei ole ainult erialade tutvustamisel, vaid ka tööeetikal – kokkulepetest kinnipidamisel, vastutusel, koostööoskusel, suhtlemisel ja arusaamisel, mida tööandja noorelt tegelikult ootab.

Kõike seda korraga vaadates võib muudatusi tunduda palju. Tegelikult ühendab neid üsna lihtne mõte: eri taustaga noored peaksid rohkem koos tegutsema, saama oma õppimises teha rohkem valikuid ja nägema kooli osana kogukonnast, kus nad elavad. Suur osa neist põhimõtetest on riiklikus õppekavas juba ammu kirjas – Pakri kooli ülesanne on muuta need igapäevaseks koolieluks. Kõik ei pea esimesest päevast täiuslikult töötama. Alustame, küsime tagasisidet, muudame vajadusel kurssi ja õpime ka ise. Pakri kool ei saa valmis ühe suvega – esimene ühine õppeaasta alles näitab, millised lahendused hakkavad päriselt kandma. ●

MARI-LIIS SULTS
Pakri kooli direktor

Lääne-Harju valla elanikud kaotasid möödunud aastal kelmidele 262 000 eurot

Eelmisel aastal petsid kelmid Eesti inimestelt välja kokku umbes 31 miljonit eurot. Lääne-Harju vallas langes kelmide ohvriks 30 inimest, kes kaotasid kelmidele 262 000 eurot.

Eestis langeb petuskeemide ohvriks keskmiselt 300 inimest kuus, mistõttu otsustas politsei muuta senist lähenemist, et kelmustega süsteemsemalt tegeleda. Aprillist alustas tööd kelmuste ennetamise ja lahendamise keskus, mille loomist valmistati politsei- ja piirivalveametis (PPA) ette alates 2025. aasta sügisest.

Keskuse juhi **Jaagup Toompuu** sõnul on eesmärk otsida mustreid üksikute kelmusjuhtumite vahel ning jõuda seeläbi kelmuste organisaatorite ja kasusaajateni. Uus keskus koondab kokku kogu info kelmuste üleselt, otsib juhtumite vahel seoseid ning viib läbi suuremahulisi ja ka rahvusvahelisi uurimisi, et tuvastada kuritegelikke grupeeringuid nende finantskäitumise kaudu ning jõuda kelmide ahela tippudeni.

Toompuu kinnitab, et enamik kelmusi organiseeritakse välismaalt ning paljud uurimised nõuavad aastatepikkust rahvusvahelist koostööd. Kelmustega võitlemisel on ühtviisi tähtsad nii ennetus, tõkestamine kui ka kiire infovahetus, mistõttu ei piisa probleemi lahendamiseks vaid kelmide tabamisest või kõnekeskuste sulgemisest. Kui üks kõnekeskus, libaleht sotsiaalmeedias või õngitsusleht suletakse, tekib sinna asemele kiiresti mitu uut. „Seetõttu peavad inimesed olema teadlikud erinevatest petuskeemidest ja sellest, kuidas nende õnge mitte sattuda," lisas Toompuu.

Selleks, et Eestis paremini tõkestada kelmusi, lõi PPA ka partnerite võrgustiku. Võrgustiku eesmärk on leida koos ühiseid lahendusi kelmuste peatamiseks ning seeläbi teha Eesti kelmide jaoks keeruliseks sihtmärgiks.

„Eelmisel aastal ulatus kelmustega tekitatud kogukahju pea 31 miljoni euroni. Tegelik kahju võib olla loomulikult suurem, sest kõik juhtumid politseini ei jõuagi. Sageli tunnevad kannatanud valehäbi ega soovi politseisse pöörduda, kuna nad kardavad, et nende lähedased saavad juhtunust teada," nentis Toompuu.

Valdavalt on just petukõned need, millega inimestele kõige suuremat kahju tekitatakse. „Näeme, et kelmide ohvriks langevad viimasel ajal üha enam eakad inimesed, kellel on kodus suurtes kogustes sularaha ning kes toimetavad raha skeemi käigus kas pakiautomaati või otse rahakulleri kätte. Kelmid ei huvitu ainult sularahast, vaid nad küsivad kannatanutelt ka dokumente ja pangakaarte koos PIN-koodidega," selgitab ta.

Toompuu lisab, et kelmid on väga osavad manipulaatorid ning eakad on petturite jaoks hea sihtmärk, kuna neil on rohkem aega telefoni teel juttu ajada. „Eakad on ise mitmeid kordi välja toonud selle, et vähemasti on keegi, kes neid kuulab ja nendega räägib, sest lähedastel, lastel ja lastelastel, ei ole selleks lihtsalt aega."

> Kelmide ohvriks langevad viimasel ajal üha enam eakad inimesed, kellel on kodus suurtes kogustes sularaha ning kes toimetavad raha skeemi käigus kas pakiautomaati või otse rahakulleri kätte.

Näiteid kelmustest:

- Eakamale Narvas elavale naisele helistasid mitme päeva vältel kelmid, kes esitlesid end esmalt Swedbanki spetsialistina ja seejärel politseiametnikuna. Kannatanule väideti, et tema pangakontol toimuvad kahtlased tehingud ja nüüd hakkab pank teda aitama, et ta kontol olevast rahast ilma ei jääks. Telefonis juhendati kannatut, et ta laadiks enda telefoni programmi „HopToDesk". Mida see programm tegelikkuses võimaldab, seda kannatanud tavaliselt ei tea. See on tasuta kaugjuhtimise tööriist, mis võimaldab kasutajatel jagada oma ekraani ning anda kaugjuhtimise juurdepääsu oma arvutitele ja seadmetele. Kelmide manipuleerimise tulemusena pani kannatanu oma pangakaardi ümbrikusse ja sellele tuli järgi tundmatu keskealine meesterahvas. Seejärel võtsid kelmid kannatanu kontolt sularaha välja, millega tekitasid talle kahju mitukümmend tuhat eurot.

Politsei hoiatusreklaam

Kuidas saada aru, et tegemist on kelmi kõnega?

Politsei:

- Ei tee sinuga salajast koostööd ega palu abi kurjategijate kinni võtmiseks.
- Ei käsi sul oma pere või sõprade eest midagi varjata.
- Ei käsi sul uurimise jaoks raha, dokumente või pangakaarti ära anda.
- Ei juhenda sind oma raha, dokumente või pangakaarti pakiautomaati viima.
- Ei karista sind kodus sularaha hoidmise eest.
- Ei tule sinu kogutud sääste üle lugema, deklareerima ega hoiule võtma.
- Ei survesta sind oma kodu või autot müüma ning müügist saadud raha sularahas üle andma.
- Ei küsi sinult PIN-koode ega palu neid kinnitada.
- Ei palu sul mingisuguseid programme ega äppe alla laadida.
- Ei suhtle sinuga Whatsappis, Viberis vms äppides videokõne kaudu.

Kui telefonikõne sisaldab vähemalt ühte eelnevalt loetletud komponenti, on tegemist pettusega!

Toompuu sõnul kasutavad kelmid selliseid kaugjuhtimise tööriistu nii petukõnede kui ka investeerimis- ja armukelmuste puhul. „Tihti saavad investeerimiskelmused alguse just armukelmusest ning nende ohvriks võib langeda igaüks. Armu- ja investeerimiskelmustele on omane see, et kelmid võivad luua usaldust mitu kuud, teinekord isegi aastaid, enne kui nad hakkavad raha küsima. Need on kõige keerulisemad juhtumid just seetõttu, et kannatanu tavaliselt oma lähedasi ei usu, sest usaldus, ja teinekord armastuski, on juba interneti juhututtavaga tekkinud. Sellistel juhtudel on väga oluline, et kannatanu lähedane abi saamiseks politsei poole pöörduks," rõhutab ta.

- Mees Tallinnast sai kõne tundmatult naisterahvalt, kes tutvustas end Elisa töötajana. Kõnes öeldi mehele, et tema nimele on avatud mitmeid kontosid ja tal on Elisas võlg. Seejärel anti kõne edasi nõustajale, kes ütles, et mees peab minema panka, et kontod korda saada. Tal paluti võtta paralleelselt lahti ka tahvelarvuti, kustkaudu tehti temaga videokõne. Seejärel tuli videokõne väidetavalt pangatöötajalt, mille käigus muutis mees kelmide juhendamisel oma pangakonto limiidid ja kinnitas korduvalt SMART-ID koode. Peale seda helistas kannatanule videokõnes väidetav politseiametnik, kes ütles, et tema pangakaartidega on mingi probleem ja neid tuleb kontrollida ning selleks, et mees oma rahast ilma ei jääks, peab ta tegema koostööd. Teistele kõnedele ei tohtinud ta samal ajal vastata. Kannatanul kästi panna pangakaardid ümbrikusse ja anda need üle kullerile. Sellega tekitati kannatanule kahju mitu tuhat eurot.

Toompuu selgitab, et tavaliselt teevad kelmid kannatanuga esmase kontakti mõne teenuspakkuja nimel, et saada neid oma PIN1 koodi sisestama. „Palju ohtlikum on aga järgmine kõne, kus kelm väidab end olevat panga või politsei töötaja. Selles kõnes teavitatakse, et kannatanu pangakontod on ohus ning uuritakse, kas ta on hiljuti saanud kahtlaseid kõnesid. Tavaliselt räägitakse pikalt ka sellest, kuidas kelmid tegutsevad ning kuidas end nende eest kaitsta."

„Seejärel selgitatakse kannatanule, et raha päästmiseks tuleb kiiresti tegutseda ning nüüd on käimas salajane uurimine, et petturid vahele võtta. Sageli hirmutatakse inimest ka karistusega, kui ta peaks toimuvast kellelegi rääkima. Edasi hoiavad kelmid inimest tundide viisi telefoni otsas, keelavad vastata teistele kõnedele ning töötlevad teda seni, kuni ta annab väidetava uurimise jaoks ära oma raha, dokumendid või pangakaardid koos PIN-koodidega."

Toompuu tõdeb, et Eesti inimeste suur usaldus politsei ja teiste riigiasutuste vastu on üks põhjuseid, miks telefonikelmidel õnnestub inimesi oma juttu uskuma panna. „Skeemid näivad usaldusväärsed, kuna kelmid räägivad ladusas eesti keeles ning näitavad sageli videokõnes kaamerasse ka oma väidetavat töötõendit. Usaldusväärsust lisab ka see, et kelmid kasutavad skeemides päris politseiametnike nimesid."

Ta rõhutab, et politsei ei tee inimestele videokõnesid Whatsappi, Viberi, Telegrami või muude selliste rakenduste kaudu ega survesta kedagi oma raha võõrale andma. „Meelde tuleb jätta ka see, et PIN1-ga saab kelm ligipääsu inimese kontodele ja näiteks eesti.ee keskkonda ning PIN2-ga kinnitatakse ülekanded ehk tekib juba reaalne rahaline kahju."

- Jõhvis elavale naisterahvale helistas võõras number ja sooviti tulla järgmisel päeval elektriarvesteid vahetama. Selleks oli tarvis koostada leping, mille jaoks oli vaja naise isikukoodi. Seejärel kõne lõppes. Veidi aja pärast helistati uuesti. Helistajaks oli naisterahvas, kes tutvustas end politseiametnikuna. Kannatanule öeldi, et tema nimelt on vormistatud võõra mehe nimele volikiri. Seejärel küsiti, kas kannatanul on kodus sularaha ning öeldi, et see raha tuleb maksuametis deklareerida. Edasi lubati kannatanule, et teda abistab üks teine maksuameti töötaja. Selleks, et raha üle anda, kästi kannatanul sõita Tallinnasse, kus ta andis sularaha võõrale meesterahvale. Sellega tekitati kannatanule kahju kokku mitu tuhat eurot.

Kuidas kelmi kõne puhul käituda?

- Kui saad kelmilt kõne, lõpeta see kohe!
- Kui sul on siiski kahtlus, kas kõne on õige, katkesta see ja kontrolli. Selleks helista kõnes esinetud asutusele tagasi nende kodulehel oleval numbril ja uuri, kas kõne tuli neilt või on tegemist pettusega.
- Jäta meelde, et Eesti riigiasutuste töötajad peavad oskama rääkida eesti keeles. Kui helistaja väidab end olevat politseinik, panga töötaja või mõni muu teenusepakkuja ja eesti keelt ei räägi, siis on tegemist kohe kindlasti kelmiga.
- Ära kunagi avalda võõrale inimesele kõnes oma PIN-koode! Olgu selleks pank, politsei või mõni teenusepakkuja.
- Ära kunagi sisesta PIN-koode päringutele, mida sa ise pole algatanud.
- Ära lae kellegi palvel oma seadmesse alla programme, mille toimimisest ja võimekusest sa ise eelnevalt midagi ei tea.
- Teavita alati juhtunust politseid!

Toompuu soovitab, et iga inimene võiks vaadata üle nii enda kui oma eakama lähedase pangakontod ning viia internetimaksete või sularaha limiidid vastavusse tegelikkusega. Osades pankades on täna võimalus veebis limiite alandades teha linnuke, et limiite saab suurendada vaid pangas kohapeal. Samuti võiks internetimakseteks luua eraldi konto, kus hoida väiksemat summat just veebiostude jaoks. Oluline on see, et inimesed julgeksid abi küsida ning annaksid politseile teada ka kelmuse katsetest, kus kahju ei ole tekkinud. Lisaks töötab Eestis täna üle kümne veebipolitseiniku, kellelt on võimalik veebis nõu küsida ning kelle kontaktid on lihtsasti leitavad politsei kodulehelt.

Politsei ootab inimestelt kelmuste vihjeid – sh kuvatõmmiseid ja kõnesalvestisi aadressil **kelmused@politsei.ee.** Iga info võimalikust kelmusest aitab meil võidelda selle rahvusvahelise kuritegevuse vastu! ●

JAAGUP TOOMPUU

Laulasmaa kooli õpilased külastasid sõpruskooli Altenholzis

Laulasmaa kooli kaheksa õpilast külastasid 4.–10. maini Saksamaal Lääne-Harju valla sõpruslinnas Altenholzis asuvat kooli. Kontakt Saksa kooliga loodi juba eelmisel suvel, kui Altenholzi kooli õpilased ja õpetajad käisid külas Laulasmaa koolis ning osalesid XXVIII laulupeol „Iseoma".

Laulasmaa kooli õpilased ja saatjad koos Keila noortekeskuse ja Altenholzi kooli õpilastega Laboe sadamas enne paadireisi

FOTO: LARS HOLLENSEN

Saksamaale sõideti Erasmus+ noortevahetuse projekti „Creativity, Art & Culture" raames, mis sündis koostöös Keila noortekeskusega. Projekti eesmärk oli uurida, kuidas eri kultuuridest noored saavad omavahel suhelda ja koostööd teha muusika, tantsu ning rütmide kaudu.

Nädala jooksul osalesid Laulasmaa ja Keila noored töötubades, kus tegeleti ühislaulmise, hiphop-tantsu ja rütmipillidega. Noortevahetus pakkus osalejatele võimaluse ennast proovile panna ja avastada uusi loomingulisi väljendusviise. Mitmed noored said esmakordselt mängida erinevaid rütmipille, sealhulgas *kahooni, džembet ja güirot.* Noorte mentoriteks olid kohalikud professionaalid. Õpitu ja nädala jooksul tehtud avastused koondati ühisesse etendusse, mida esitleti projekti lõpus kohalikule kogukonnale ja võõrustavatele peredele.

Lisaks kunstilistele kogemustele tutvusid eesti noored lähemalt ka saksa kultuuriga, ööbides kohalikes peredes. Laulasmaa kooli huvijuht **Anni Hoovi**, kes osales reisil saatjana, sõnas, et tegemist oli õpilaste jaoks väga väärtusliku kogemusega. „See andis noortele võimaluse saada rahvusvahelise suhtlemise kogemust, muutuda iseseisvamaks ning õppida väljendama oma soove ja vajadusi – olgu selleks siis näiteks lisateki küsimine võõrustajaperelt või midagi muud," rääkis Hoovi.

Tema sõnul jäi Eesti noortele silma ka Saksa koolikorraldus. Koolipäev algas juba kell 7.30 ning lõppes enamasti kella ühe paiku päeval, jättes õpilastele rohkelt aega huvitegevuseks. Kool pakkus selleks mitmekesiseid võimalusi – tegutses oma orkester ning õpilased said tegeleda peotantsu, laulmise, korvpalli, võrkpalli ja isegi kettagolfiga. „Nad väga palju tantsivad, väga palju laulavad ja mängivad pilli. Vahepeal ma lausa naersin, et oleksin nagu muusikali sattunud, sest ükskõik mida me tegime, sakslased samal ajal laulsid, tantsisid ja kui pill oleks käepärast olnud, oleksid nad seda ka mänginud," kirjeldas Hoovi sakslaste armastust muusika vastu.

Osalejad jäid noortevahetusega väga rahule. Altenholzi kooli ja Laulasmaa kooli ühendab tugev huvi muusika vastu ning koostööd on plaanis jätkata. Juba on alustatud arutelusid tulevaste sõpruskohtumiste ja ühiste projektide üle.

Laulasmaa koolil on põhjust rõõmustada ka teiste rahvusvaheliste projektide üle. Kooli lasteaia Nordplus Juniori projekt „Kuulame lapsi" (2023–2025), mis keskendus laste arvamuste kuulamisele ja kaasamisele, pälvis 2026. aastal maineka Nordplus Junior Aurora auhinna.

Žürii otsustas auhinna määrata ühehäälselt, märkides põhjenduses: „Demokraatiaprojekt kaasab lasteaedasid kogu Põhja- ja Baltimaade piirkonnas ning näitab konkreetseid ja püsivaid tulemusi." Projektis osales kaheksa lasteaeda Rootsist, Leedust, Gröönimaalt, Eestist ja Islandilt. ●

INGA EELMÄE
Laulasmaa kooli projektijuht

Kaasrahastas Euroopa Liidu programm „Erasmus+"

Vabandame!
Eelmises lehes ilmus ekslikult vale tekst

Lasteabi poole pöördumiste arv jätkab kasvamist

2026. aasta esimese kuue kuuga pöörduti lasteabi poole 12 215 korda – seda on viiendiku võrra rohkem kui aasta varem ja 43,1% rohkem kui 2024. aasta esimesel poolaastal.

Laste väärkohtlemine on jätkuvalt üks sagedasemaid põhjuseid, miks lasteabi poole pöördutakse. Selle alla kuuluvad emotsionaalne, füüsiline ja seksuaalne väärkohtlemine ning hooletusse jätmine. 2026. aasta esimesel poolaastal oli väärkohtlemisega seotud pöördumisi 3144 ehk 25,7% kõigist pöördumistest. Aasta varem oli selliseid pöördumisi 2544 ehk 25,1%.

Ka laste vaimse tervisega seotud pöördumiste osakaal on kasvanud. 2026. aasta esimesel poolaastal oli selliseid pöördumisi 1525 ehk 12,5% kõigist pöördumistest. Aasta varem oli neid 1101 ehk 10,9%. Need pöördumised hõlmavad nii laste enda kui ka täiskasvanute, näiteks vanemate ja spetsialistide pöördumisi laste vaimse tervise teemadel.

Vaimse tervise pöördumiste seas paistavad silma enesetapumõtete ja enesevigastamisega seotud pöördumised. Üha sagedamini pöörduvad lasteabi poole nende muredega lapsed ja noored ise. Võrreldes 2025. aasta esimese poolaastaga on selliste pöördumiste arv 2026. aastal märgatavalt kasvanud – 114-lt 263-ni.

Üha rohkem pöörduvad lasteabi poole ka lapsed ise. 2026. aasta esimese kuue kuu jooksul tegid lapsed lasteabile 2450 pöördumist, mis moodustas 20,1% kõigist pöördumistest. Aasta varem oli laste pöördumisi 1967 ehk 19,4% kõigist pöördumistest. Seega kasvas laste pöördumiste arv aastaga 483 võrra.

Enamik laste pöördumisi on jätkuvalt eesti keeles, kuid kasvanud on ka venekeelsete laste pöördumiste arv ja osakaal. See võib viidata sellele, et lasteabi on vene keelt kõnelevate laste jaoks muutunud tuntumaks. 2026. aasta esimese kuue kuuga oli laste pöördumistest 1964 ehk 80,2% eesti keeles ja 435 ehk 17,8% vene keeles. Aasta varem oli eesti keeles 1653 laste pöördumist ehk 84% ning vene keeles 291 pöördumist ehk 14,8%.

Laste seas on veebivestlus muutumas üha eelistatumaks viisiks lasteabiga ühendust võtta. 2025. aasta esimesel poolaastal võtsid lapsed lasteabiga veebivestluse kaudu ühendust 54,5% juhtudest, 2026. aasta samal perioodil juba 60% juhtudest.

Mis on lasteabi?

Nii lapsed kui ka täiskasvanud võivad sattuda olukordadesse, kus isiklikust koge-

musest lahenduse leidmiseks enam ei piisa. Sotsiaalkindlustusameti lasteabi on mõeldud lastele, noortele ja täiskasvanutele nõu küsimiseks, abi saamiseks ja abivajavast või hädaohus olevast lapsest teatamiseks. Lasteabi on lastega seotud murede korral olemas ööpäevaringselt üle Eesti. Kõne telefonil 116 111 on helistajale tasuta ja helistada saab ka kõneaja puudumisel. Nõustamine toimub eesti, vene ja inglise keeles. Lasteabisse saab pöörduda ka veebivestluse kaudu lasteabi kodulehel www.lasteabi.ee või e-kirja teel info@lasteabi.ee. Soovi korral saab pöörduja jääda anonüümseks. ●

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Söö, palveta ja laula – Laulasmaa segakoor Toscanas

Üks karge varahommik lennutas hulga laulasmaalasi suviselt kuuma Toscana päikese alla – kauneim paik, kus Laulasmaa segakoor tegi oma esimese välisesinemise!

Laulasmaa segakoor Itaalias

Laulasmaa segakoor osales 22.–26. juulini 16. rahvusvahelisel koorifestivalil Itaalias Montecatinis. Eks ole, pole kuumemat aega, mil Itaaliasse minna. Ja olgu, me käisime tõesti laulupeol, aga kuidas me ikkagi kõlame välismaal kõrvuti teiste kooridega paljudest erinevatest riikidest? Kuidas me reisimisega toime tuleme?

Palvetamisest ja laulmisest

Festivali korraldaja on Saksa firma MRF / MusikReisenFaszination/. Toscana festivalil oli osalejaid 11, koorid Poolast, Serbiast, isegi Brasiiliast, aga oli ka orkestreid, nt Iirimaalt. Laulasmaa segakooril tuli üles astuda Grande Victoria hotelli saalis poole tunnise kavaga ning esineda vabaõhukontserdil koos kõigi festivalil osalejatega. Laulasmaa segakoori kava koosnes suures osas Eesti rahvalaulude töötlustest: V. Tormis, M. Härma, M. Kõlar. Kava täiendas ka torupill ja väikekannel. Koor andis oma parima – võite vaid ette kujutada Tormise „Viis rahvatantsu segakoorile" täies rahvariides *ca* 40 kraadises soojas! Küll särasid me rahvariided kirkalt seal Toscana päikese all! Nii väärikas sisesaal kui ka vabaõhukontserdi antiikne termide väljak andsid häälele kõla, võimaldasid dünaamikat ja täpsust. Publik võttis Eesti muusika ja Laulasmaa segakoori esituse soojalt vastu, kuulsime palju tunnustavaid sõnu ning saime ka diplomi festivali korraldajatelt. Üksteist kuulates kogesime, et võime Laulasmaa segakoori esituse ja Eesti kõrge koorikultuuri üle uhkust tunda. Nii, et meie palved vastu pidada ja väärikalt esineda oludest sõltumata said mitmekordselt täidetud.

Söömisest ja armastusest

Itaalia on teadagi naudingute maa! Festivali kõrvalt jäi piisavalt aega külastada Toscana piirkonna pärleid: Pisa, Lucca, Firenze – võimsad vanad termid, funikulööri reisid ja muidugi Itaalia söök! Pitsad, salatid, pastad! Kas te olete maitsnud spagette anšoovisega? Soovitan! Montecatini, kaunis linnake, asus just sellises kohas, kust oli tõhus kohalike rongidega kõikjale liikuda. Ja kõigi nende Itaalia vaadete, lõhnade, maitsete ja tunnete keskel avastasime, et koos on tore! Kui huvitavad, andekad, teravmeelsed ja targad on meie koori- ja nendega kaasa reisinud pereliikmed! Kes on osav rongiplaanide lugemisel, kes on kärmas pileteid leidma, kes oskab kaarti lugeda, kes teab lugusid, kes tunneb toite, kes jooke … Suure grupi eelis on võimalus jagada ja kooris kokkuharjutatud koostöö tuli ka reisil kasuks. Eks igal lauljal olid just tema silma, kõrva ja südamega kogutud reisimuljed, aga koos õppisime üksteist tundma ja saime endastki rohkem teada. Üheks liitsid meid kontserdid – ärevus enne esinemisi, nauding laulmise ajal, rõõm, mis peegeldus publikust ja pärast ühine kogemuste jagamise ring.

Laulasmaa segakoori tenor Aarne kirjutas peale reisi: *Igati nauditavast, aga ka pingelisest laulureisist enam-vähem väljapuhanuna tänan kõiki osalisi mõnusa ja lustliku kaasluse eest. Aga eriliselt me juhendajaid ja suunajaid Malle ja Piretit (ega see pole lihtne erinevaid tasemeid ja oskusi üheks lauluks kokku lihvida), korraldajat Anu (ega see pole lihtne erinevaid korralduse osapooli ja tahtmisi kokku jooksutada), aga ka meid Ukuga oma tiiva alla võtnud reisitiimi (kellega sai matkatud Firenzes, Pisas, Luccas. funikulööritatud, termitud, lõbusalt lõunatatud, kuumust tõrjutud, ... Väga mõnus oli ühislaulmine ja koorikaaslaste tundmaõppimine ning tulevikuarutelu toa 105 terrassil, ... PS Ka Uku on igati rahul ja tähelepanust ja erihoolitsusest (ka laulusündmuses osaluse võimalusest) meelitatud.*

Aitäh kullahinnalised Laulasmaa segakoori lauljad, et te selle väljakutse vastu võtsite ja nauditava kogemuse lõite!

Meie koor jätkab Toscana päikesesoojana ka uuel hooajal. Juba alustame ettevalmistusi 2028. aasta laulupeoks. Ootame väga oma ridadesse **meeslauljaid**! Mehed, päriselt, tulge! Kooriproovile kuluv 2–3 tundi nädalas teeb elu värvikamaks, on vahest ka väljakutse, aga annab nii palju erilisi võimalusi, mida kuskilt mujalt ei saa!

Alustame juba septembris, siis kuulete ka uutest laulu- ja reisiplaanidest! ●

MALL TÜRK
Laulasmaa segakoor

Laulasmaa segakoor Itaalias

FOTOD: ENDEL TALVIK

Ilm muutub – mida teeb Lääne-Harju vald, et oleksime valmis?

Kliimamuutused tähendavad Lääne-Harju vallas ennekõike heitlikumat ilma. Suved muutuvad kuumemaks, tugevad vihmad võivad sageneda, tormid tekitada elektrikatkestusi ning talved muutuda senisest ettearvamatumaks.

FOTO: PIXABAY

Varasemates vallalehe numbrites oleme kirjutanud sellest, kuidas saavad muutusteks valmistuda ettevõtted, korteriühistud ja majaomanikud.

Muutuva ilmaga kohanemine ei ole ega peagi olema ainult elanike ja ettevõtete ülesanne. Suur osa meie igapäevasest elukeskkonnast ja avalikest teenustest sõltub vallast. Seetõttu peab ka vallavalitsus mõtlema pikemalt ette ning tegema otsuseid, mis muudavad Lääne-Harju valla vastupidavamaks.

Rannikuvallana tuleb meil arvestada ka mõne sellise mõjuga, mis sisemaal nii olulised ei ole. Merevee taseme muutused, kalda erosioon, tormid ja tugevad tuuled mõjutavad eelkõige Paldiskit ja teisi rannikualasid. Seal võib kasvada üleujutuste, elektrikatkestuste ning hoonete ja taristu kahjustuste oht.

Paanikaks pole põhjust. Küll aga on mõistlik aegsasti valmistuda, sest ennetamine on lihtsam ja odavam kui hiljem kahjustuste kõrvaldamine.

Kriisi korral peab tegevus olema ette mõeldud

Tormid, tugevad tuuled, paduvihmad, jäide ja muud ootamatud ilmaolud võivad põhjustada elektrikatkestusi, muuta teed läbimatuks või häirida tavapäraseid teenuseid. Rannikuäärsetes piirkondades võib tormiga kaasneda ka tavapärasest suurem üleujutuse oht.

Lääne-Harju vallal on olemas kriisiplaanid, mis arvestavad kõigi valla elanikega. Eesmärk on panna enne võimalikku kriisi paika, kuidas liigub info, kuidas korraldatakse abi ning millised teenused peavad esmajärjekorras toimima jääma.

Kriisiplaan ei tähenda, et vald ootaks suurt õnnetust. Hoopis vastupidi, plaan aitab ootamatu olukorra mõju vähendada, abi kiiremini korraldada ja tavapärase elu võimalikult ruttu taastada.

Avalikud üritused peavad arvestama oma keskkonnamõjuga

Lääne-Harju vallas toimub aasta jooksul palju avalikke üritusi, mis toovad kokku kohalikke elanikke ja külalisi. Iga suurema sündmusega kaasneb aga ka ressursside kasutamine ja jäätmete teke.

Seetõttu peavad kõik vallas toimuvad avalikud üritused teadlikult vähendama oma keskkonnamõju. See tähendab, et ürituse korraldamisel tuleb juba ette mõelda, kuidas kasutada ressursse säästlikumalt ja tekitada võimalikult vähe jäätmeid.

Toiduringlus vähendab korraga nii raiskamist kui prügi

Lääne-Harju vallas toimib toiduringluskappide süsteem. Selle eesmärk on anda söömiskõlblikule toidule uus võimalus selle asemel, et see jäätmeteks muutuks. Toiduringluskapid annavad elanikele lihtsa ja praktilise võimaluse jagada endal ülejäänud toitu teistega.

Toiduraiskamine tähendab korraga mitut kulu. Raisku läheb toit ise, selle ostmiseks kulutatud raha ning ka energia ja muud ressursid, mida kasutati toidu kasvatamiseks, valmistamiseks ja transportimiseks. Kui kasutamata jäänud toit jõuab selle asemel inimeseni, kes seda vajavad, väheneb nii raiskamine kui ka jäätmete teke.

Õiged harjumused algavad juba lasteaiast ja koolist

Lääne-Harju valla koolides ja lasteaedades on kasutusel jäätmete sorteerimisjaamad. Nii saavad lapsed juba varakult harjuda sellega, et eri liiki jäätmed kogutakse eraldi ja võimalikult palju materjale suunatakse taaskasutusse.

Mida rohkem materjale saab uuesti kasutada, seda vähem on vaja uusi loodusvarasid ning seda vähem kulub energiat uute toodete valmistamiseks. Koolides ja lasteaedades kujunenud harjumused jõuavad sageli laste kaudu ka kodudesse. Nii ei jää jäätmete liigiti kogumine ainult valla asutuse töökorralduseks. Sellest saab praktiline oskus, mida noored saavad kasutada kogu elu.

Vähem raiskamist parandab ka vastupidavust

Toiduringlus, jäätmete sorteerimine ja avalike ürituste väiksem keskkonnamõju võivad esmapilgul tunduda eraldi teemadena. Tegelikult lähtuvad need samast põhimõttest: olemasolevaid ressursse tuleb kasutada võimalikult targalt.

Mida vähem energiat, toitu ja materjale tarbetult raisatakse, seda väiksemad on nii kulud kui ka sõltuvus uutest ressurssidest. See aitab muuta kogu kogukonda vastupidavamaks ka olukorras, kus hinnad, tarneahelad või energiavarustus võivad ootamatult muutuda.

Vald ja elanikud valmistuvad koos

Vallavalitsus saab valmistada ette kriisiplaanid, kujundada keskkonnahoidlikumaks avalikke üritusi, arendada toiduringlust ning luua valla asutustes võimalused jäätmete liigiti kogumiseks. Samas ei saa ega pea vald koostama iga pere või ettevõtte kriisiplaani ega tegema inimeste eest igapäevaseid valikuid.

Muutuva ilmaga kohanemine on ühine ülesanne. Vald teeb oma osa ning jagab elanikele ja ettevõtetele infot selle kohta, mida saab igaüks ise teha. Kõigi ühised pingutused teenivad sama eesmärki: et elu Lääne-Harju vallas jätkuks mugavalt ja turvaliselt ka siis, kui ilm muutub heitlikumaks.

Kliimamuutusi me tagasi pöörata ei saa, kuid nende mõju saab mõistlike ja aegsasti tehtud otsustega oluliselt leevendada. Seetõttu on ka Lääne-Harju valla sõnum endiselt lihtne: ilm muutub? Pole hullu! •

LÄÄNE-HARJU VALD

ILM MUUTUB? POLE HULLU!

Soovitusi võõrnälkjate sügiseseks tõrjeks

Võõrnälkjatel – Hispaania teeteol ja mustpeanälkjal – on suve teises pooles alanud paaritumis- ja munemisperiood. Nüüd on oluline lisaks isendite tõrjele otsida ja hävitada ka munakogumeid.

Kopuleeruvad Hispaania teeteod. *FOTO: MARGIT TURB*

Mustpeanälkjas koos munadega. *FOTO: ENE GRASS*

Tigude areng sõltub nii ilmastikust (sademed, temperatuur) kui ka toidu kättesaadavusest. Suurem osa kevadel koorunud **Hispaania teetigudest** saavutab meie oludes suguküpsuse juuli lõpust septembrini. Paaritumisele järgneb munemisperiood. Pehmete ja niiskete ilmadega võivad teeteod muneda hilissügiseni. Teetigu paigutab munad väikeste kobaratena näiteks kõdukihti, lehe- ja kompostihunnikutesse ning kasvuhoone servade alla. Sügisel võivad paaritumisküpseks saada ka väiksemad isendid.

Ka **mustpeanälkjas**, kes kevadel munast koorununa oli seni märkamatult kõdus elutsenud, muutub augustist alates märksa nähtavamaks. Mustpeanälkjas paigutab munad väikeste kogumitena lehtede alla, lehehunnikutesse, aga ka mulla pindmisse kihti.

Suve teisest poolest alates kuni külmadeni on väga oluline pöörata tähelepanu võõrnälkjate munakogumite otsimisele ja hävitamisele.

Selleks kontrolli regulaarselt varjulisi ja niiskeid kohti, mida päike lihtsasti ei kuivata. Kontrolli perioodiliselt üle ka lillepotid, taimekastid, erinevad alused. Korja kokku tigude munakogumid ja vala need keeva veega üle või suru katki. Teomunad tunneb ära selle järgi, et need on üksteisele lähestikku ning on valkjad või veidi klaasjalt läbipaistvad.

Jätka ka nälkjate kombineeritud tõrjega:

- aktiivne tõrje – näiteks isendite käsitsi korjamine ja hävitamine, suurtes ja keerulistes levikukolletes ka mürgitamine;
- meelituspüünised (nt õllelõksud);
- kunstlikud varjepaigad (lauajupid, matid jms), mille alla nälkjad varjuvad ning kust neid on päeval lihtsam kokku korjata ja hävitada.

Surmatud nälkjad ja munad võib matta vähemalt labidasügavusse mulda, panna kõrge temperatuuriga biokompostrisse, viia suletud kilekotis nälkjakonteinerisse või segaolmejäätmete konteinerisse. Veendu enne, et kõik nälkjad oleksid surnud.

Hoia aed hooldatuna:

- Hoia puhmiku- ja põõsaalused, erinevad piirded, seinaäärad hooldatuna. Lõika koltunud püsikute varred madalalt ära.
- Kompostihunniku olemasolul kaeva see läbi.
- Komposti aiajäätmed oma aias või kasuta kohaliku omavalituse poolt ette nähtud lahendusi. Mingil juhul ei või puulehti, õunu, taimevarsi jm aiajäätmeid viia loodusesse, kuna nii käitudes hoopis levitaksid võõrnälkjaid edasi!
- Kui su aias elavad võõrnälkjad, ära jaga oma aiataimi või kompostmulda teistele. Samuti puhasta regulaarselt oma tööriistu.

Kuidas vältida võõrnälkjate toomist aeda?

- Hoidu niisuguste taimede ja mulla toomisest, mis võivad olla saastunud võõrnälkjate või nende munadega. Võõrnälkjate kahtluse korral väldi võimalusel ostu.
- Uusi taimi aeda tuues tee neile hoolikas kontroll, võimalusel hoia eelnevalt nn karantiinis ja istuta seejärel paljasjuursena.
- Laenatud või kasutatud aiatehnikat esmakordselt kasutades puhasta see enne hoolikalt. Nii väldid ka umbrohtude levikut.
- Võõrnälkjad võivad levida ka sõidukite, küttepuude, mullaga – kõigega, kuhu neil on õnnestunud kinnituda või oma munad paigutada. Kui leiad kasvõi ühe võõrnälkja, hukka ta kiiresti.
- Võõrnälkjate tõrje on tulemuslik, kui teha seda järjepidevalt koostöös kogukonnaga kogu naabruses. **Räägi naabritega ja julgusta ka neid tõrjes kaasa lööma!**
- Teata võõrnälkja leiust teokaardi vahendusel: teokaart.keskkonnaamet.ee

Kuidas võõrnälkjaid ära tunda, loe lähemalt keskkonnaameti kodulehelt: keskkonnaamet.ee/voornalkjad.

ROMAN ZUZJONOK
keskkonnaameti loodushoiutööde osakonna vanemspetsialist

VERDESTONE

TULE TÖÖLE KIVITEHASESSE

Töö sisuks on kivist töötasapindade valmistamine vastavalt tehnilistele joonistele

VABAD TÖÖKOHAD

- Sae operaator
- CNC operaator
- Kvaliteedikontroll
- Pakkija

Saada oma CV: **alvar.albert@verdestone.ee**

Verdestone OÜ aadress: Kasesalu 10, Saue

Porikuu festival toob sügisesse kuu aja jagu elamusi

Porikuu festival tuleb taas! 3. oktoobrist 1. novembrini täitub Loode-Eesti kontsertide, matkade, töötubade, kohalike maitsete ja kogukondlike sündmustega. Festivali avapäev toimub 3. oktoobril Padisel.

Tauri Vahesaar FOTO: TULETEATER FOTOKOGU

Tänavu juba üheksandat korda toimuv Porikuu festival sai alguse 2018. aastal Lääne-Harjumaal. Aastatega on sellest kujunenud oodatud kogupere elamusfestival, mis toob ühise turunduskatuse alla eriilmelised ettevõtmised üle Loode-Eesti.

Festivali eesmärk on tuua sügisesse rohkem elu ja kutsuda inimesi piirkonda avastama. Kuu aja jooksul saab osa kontsertidest, matkadest, töötubadest, kohalikest maitsetest ja paljust muust. Porikuu toob esile meie kogukondade ettevõtlikkuse, piirkonna erilised paigad ja sügisese Loode-Eesti võlu.

Porikuu avalöök toimub tänavu Padisel

Festivali avasündmus toimub laupäeval, 3. oktoobril Padisel, kus tegevusi jagub kogu päevaks ja igale vanusele.

Külastajaid ootavad toidu- ja käsitöölaat, õpi- ja töötoad, kogupere tegevused ning kohalike ühenduste ettevõtmised. Maitsta saab Porikuu suppi ja värskeid kaneelisaiu ning minna Laternamatkade korraldatud matkale.

Õhtu üheks kõrghetkeks on ***slackline'i* maailmameister Tauri Vahesaare efektne tulesõu Padise kloostri taustal**. Päeva lõpetavad *stand-up*-komöödia Padise Rahvamajas ja kummikudisko Padise Kastellis.

Täpsem avasündmuse programm avaldatakse peagi Porikuu festivali kodulehel.

Korraldad ise sündmust? Ühine Porikuu programmiga!

Porikuu festival ootab programmi kohalike kogukondade, ettevõtjate ja organisatsioonide sündmusi.

Programmi sobivad festivali ajal **Lääne-Harju vallas, Saue vallas ja Keila linnas** toimuvad avalikud sündmused, kuhu on oodatud nii kohalikud kui ka külalised kaugemalt.

< Väike festivalikülastaja FOTO: MARIANNE ADSON

Festivaliprogrammiga liitumine on tasuta. Osalevad sündmused saavad osa Porikuu ühisest turundusest ja võimaluse jõuda laiema publikuni.

Olgu selleks kontsert, matk, töötuba, laat, näitus, perepäev, maitseelamus või hoopis midagi omanäolist – too välja oma kogukonna või ettevõtmise eripära ja tule kaasa!

Registreeri oma sündmus: www.porikuu.ee

Kohtume Porikuul! •

MARIANNE ADSON
Porikuu festivali 2026 projektijuht

Avanes muinsuskaitseameti tähtajaline toetusvoor

Kuni 30. septembrini on kõigil mälestiste omanikel ja valdajatel võimalik esitada taotlusi muinsuskaitseameti tähtajalisse taotlusvooru mälestiste korrastamiseks 2027. aastal. Toetust saab taotleda mälestiste ja muinsuskaitsealal asuvate ehitiste restaureerimiseks, konserveerimiseks ning hooldamiseks. Taotlusvooru tulemused selguvad 2027. aasta alguses.

FOTO: MARTIN SIPLANE / MUINSUSKAITSEAMET

„Kultuuripärandi hoidmine algab pühendunud omanikest. Riigi restaureerimistoetus aitab teha ära tööd, mis nõuavad sageli tavapärasest rohkem teadmisi, aega ja raha. Tunnustan kõiki omanikke, kes panustavad ajalooliste hoonete ja esemete säilimisse – nende hool ja toimekus aitavad hoida Eesti pärandit elavana. Kutsun kõiki toetuse vajajaid nõu pidama muinsuskaitseameti maakonnanõunikega ning taotlema toetust vajalike tööde elluviimiseks," sõnas muinsuskaitseameti nõustamisosakonna juhataja **Kais Matteus**.

Mälestiste ja muinsuskaitsealal asuvate ehitiste restaureerimiseks, konserveerimiseks ning hooldamiseks saab toetust küsida mälestise omanik või valdaja. Minimaalne toetussumma on 200 eurot, maksimaalne toetussumma ehitise restaureerimise ja konserveerimise puhul on kuni 100 000 eurot ja teistel juhtudel kuni 20 000 eurot. Toetuse maksimaalne osakaal tööde kogumaksumusest (ja abikõlblikest kuludest) saab olla sõltuvalt taotlejast 50–90%, ülejäänud on omaosalus.

Taotlusi on võimalik esitada läbi kultuurimälestiste registri ning taotlusele peab olema lisatud vähemalt üks kehtiv hinnapakkumine. Taotluste esitamise tähtaeg on 30. september 2026 kell 23.59.

Täpsemat infot muinsuskaitseameti toetuste kohta leiab ameti kodulehelt. ●

LÄÄNE-HARJU VALLA OHTLIKE JÄÄTMETE KOGUMISRING

LÄÄNE-HARJU VALD

Laupäeval, 3. oktoobril 2026

Ohtlike jäätmete kogumisringil saavad Lääne-Harju valla elanikud **TASUTA** ära anda majapidamises tekkinud ohtlikud jäätmed nagu näiteks:

- **vanad värvid, trükivärvid, lahustid, lakid, liimid ja nende jäägid;**
- **patareid ja akud;**
- **vanaõlid, õlised kaltsud, õlifiltrid;**
- **vanad ravimid;**
- **luminestsentslambid jt elavhõbedat sisaldavad jäätmed;**
- **lahustid, happed, pestitsiidid;**
- **ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid jms.**

Ohtlike jäätmete kogumisringil ei võeta vastu vanu elektri- ja elektroonikaseadmeid, eterniiti, tõrvapappi ega autorehve. Komplektsed elektri- ja elektroonikaseadmed nagu külmkapid, pesumasinad, arvutid, telefonid, raadiod, televiisorid, tolmuimejad jms saab tasuta üle anda Karjaküla või Keila jäätmejaama ning Paldiski jäätmepunkti nende lahtioleku aegadel: https://www.keskkonnateenused.ee/home-customer/waste-stations

KOGUMISRINGI AJAKAVA

Kellaaeg	
9.00–9.20	Keila-Joa (Pargi allee 10)
9.35–9.55	Laulasmaa küla (Laulasmaa kooli parkla)
10.10–10.30	Kloogaranna küla (Ranna tn parkla)
10.45–11.05	Klooga alevik (Raudtee tn, Aedlinna tee lõpus)
11.20–11.40	Lehola küla (vana poe parkla)
11.55–12.15	Vasalemma alevik (rongijaam)
12.30–12.45	Ämari alevik (Ämari tee garaažide juures)
13.15–13.30	Rummu alevik (Sireli tn 14 juures)
13.30–14.00	**Lõunapaus**
14.10–14.30	Padise küla (Katlamaja kinnistu)
14.45–15.05	Harju-Risti küla (kooli juures)
15.20–15.35	Änglema küla (Puuna kauplus)
16.00–16.15	Madise küla (endine töökoda)

LISAINFO: MARIKA.ILVES@LAANEHARJU.EE
TEL 5353 4720

NB! Kogumisring on mõeldud vaid **eraisikutele**. Juriidilistelt isikutelt ohtlikke jäätmeid vastu ei võeta.

PILTUUDIS

Kloogal avati raamatuvahetuskapp

Raamatuvahetuskapi idee küpses Klooga kogukonnas pikalt. Lõpuks, sel kevadel, vaid mõned nädalad enne talumistasu toetuse taotlemise tähtaeg, esitas MTÜ Lodijärve Pensionäride Ühenduse poolt taotluse Maris Ehrbach. 3. augustil avati pidulikult Klooga kogukonnamaja kõrval asuv kapp.

Kapi soetamiseks saadi toetust 650 eurot ning kapp koos transpordiga läks maksma 651 eurot.

Kappi on oodatud korralikud ja terved raamatud, mis otsivad uut lugejat. Kapi eest hoolitsevad kohalikud Klooga prouad ise.

Raamatuvahetuskapp asub aasta tagasi avatud aktiivse Klooga elaniku Rutt Meikari mälestuspingi kõrval. Nii saab võtta kapist meelepärase raamatu ja seda kohe pingil istudes lugema hakata. ●

Kloogal avati raamatuvahetuskapp fotol Maris Ehrbach

FOTO: MARJU PIIRIMÄGI

Lapsepõlve õppetunnid digiajastul

Kunagi muretseti, et lapsed ei läheks võõraga kaasa. Täna peab hoolitsema selle eest, et ise kelmi jutuga kaasa ei läheks.

Lapsevanemad õpetasid lapsi olema ettevaatlikud, küsima abi ja mitte usaldama võõraid. Veebipolitseinikuna inimeste muresid kuulates näen, et neid samu õpetussõnu saavad kasutada ka täiskasvanud. Kelmide töövõtted muutuvad pidevalt, kuid elutarkused, mis aitavad meid ohtude eest kaitsta, jäävad samaks.

Kui ei tea, küsi: kaks pead on kaks pead

Lastele õpetati, et kui nad ei tea vastust või satuvad segadusse, tuleb küsida abi õpetajalt, vanemalt või mõnelt teiselt usaldusväärselt täiskasvanult. Ka täiskasvanuna ei pea kõiki asju ise teadma. Kui saad ootamatu kõne pangast, investeerimisnõustajalt või mõnelt ametiasutuselt ning tunned ebakindlust, küsi nõu. Enne suuremat rahaülekannet, investeerimisotsust või oluliste andmete jagamist tasub alati küsida teise inimese arvamust. Paljud minu poole pöördujad on hiljem öelnud, et said pettusest aru just tänu lähedase tähelepanekule.

Ära usu kõike, mida sulle räägitakse

Seda õpetust on oma lastele edasi antud põlvkondade kaupa. Sama tasub meeles pidada ka internetis. Inimene võib väita, et ta helistab pangast või politseist, võib esineda vana tuttavana või kirjutada sugulase nimel, kuid tegelikult võib teisel pool olla salakaval kelm. Facebookis võib saabuda uus sõbrakutse tuttava nime ja pildiga või saadab sõber ootamatult sõnumi, kutsudes sind mõnes loosis osalema. Ka sellistel juhtudel tuleb säilitada kriitiline meel ning enne tegutsemist veenduda, kas suhtled ikka õige inimesega.

Tark ei torma

Juba lasteaias õpetatakse lapsi enne tegutsemist mõtlema. Paljude pettuste keskmes on aga just kiirustamine. Kelm tekitab tunde, et tegutseda tuleb kohe, sest vastasel juhul juhtub midagi halba või jääb midagi head saamata. Tuleb võtta aeg maha, lugeda sõnum uuesti läbi, kontrollida infot, pidada nõu lähedastega ning langetada otsus alles siis, kui kõik asjaolud on selged.

Kõik asjad käivad oma kohale tagasi

Laps õpib juba varakult, et mänguasjad tuleb pärast mängimist ära panna. Digimaailmas tähendab see samuti korrastatust ja vastutust. Paroolid peavad olema hoitud turvaliselt, internetipangast tuleks pärast kasutamist välja logida ning dokumente ja isikuandmeid ei tohi jätta hooletult teistele kättesaadavaks. Need väikesed harjumused aitavad ära hoida suuremaid probleeme.

Parem karta kui kahetseda

Lastele õpetati, et võõra koera juurde ei minda teda kohe paitama. Mitte sellepärast, et iga koer oleks kuri, vaid sellepärast, et enne tuleb olukorda hinnata. Kui tekib kasvõi väike kahtlus, on mõistlikum olla ettevaatlik, kui hiljem tagajärgedega tegeleda. Ka internetis ja telefoni teel tasub tundmatu inimese suhtes ettevaatlik olla. Pigem kontrolli üks kord liiga palju, kui avasta hiljem, et raha on kontolt kadunud. Pane kõne kinni, helista näiteks sõbrale või võta ühendust veebipolitseinikuga ning kontrolli saadud info üle.

Usalda, aga kontrolli

Lastele õpetatakse, et kõike ei tasu võtta puhta kullana ainult sellepärast, et keegi seda enesekindlalt räägib. Sama kehtib ka täiskasvanute maailmas. Kui helistaja tutvustab end pangatöötaja, politseiniku või mõne ametiasutuse esindajana, tasub tema väited alati üle kontrollida. Kõige lihtsam on kõne lõpetada ning võtta ise ühendust ametliku telefoninumbri kaudu ja küsida, kas saadud teave vastab tõele.

Pettuse ohvriks võib langeda igaüks. Kelmide skeemid muutuvad järjest kavalamaks ning pidevalt muutuv maailm aitab sellele kaasa. Ka meie peame ajaga kaasas käima ja oma teadmisi värskendama. Parim ennetus on teadlikkus.

Mitte mingil juhul ei tohi telefoni või interneti teel võõrastele jagada oma pangakonto andmeid, paroole, PIN-koode ega muid isiklikke andmeid. Kui oled langenud kelmuse ohvriks, võta kohe ühendust oma pangaga, palu võimalusel ülekanded peatada ning kaardid sulgeda. Seejärel pöördu politseisse.

Pea meeles: nii nagu lapsepõlves õpetati meid võõraste suhtes ettevaatlik olema, kehtib see ka täna. Kui vanasti võis võõras sind kohata tänaval või bussipeatuses, siis nüüd võib ta sinuga ühendust võtta igal ajal telefonikõne, e-kirja või sotsiaalmeedia kaudu. Vanad õpetussõnad ei ole ajale jalgu jäänud. Võib juhtuda, et just need aitavad ühel päeval hoida alles sinu raha, isiklikud andmed ja meelerahu. •

GRETE-KELLY LIPSTOK
veebipolitseinik

PILTUUDIS

25.–26. juulil Pärnus toimunud Eesti kergejõustiku meistrivõistlustel krooniti Lääne-Harju sportlane Kelly Nevolihhin, kes võitis nii 1500 meetri kui ka 800 meetri jooksu, kahekordseks Eesti meistriks. 1500 meetri distantsil finišeeris ta ajaga 4.38,51 ning 800 meetri jooksus ajaga 2.08,77. Oleme uhked, et meie vallas on nii silmapaistvaid sportlasi.

TERE TULEMAST MEESKONDA!

Teresa Kipper

Madli Mikli

Jaan Vijard

Uued kolleegid vallavalitsuses

Lääne-Harju vallavalitsuse meeskond on suve jooksul saanud täiendust kolme uue kolleegi näol. Meiega on liitunud sotsiaaltööspetsialist **Teresa Kipper**, haridus-, kultuuri- ja noorsootööosakonna nõunik **Madli Mikli** ning halduskusimustega tegelev nõunik **Jaan Vijard**.

Teresa on sotsiaalvaldkonnas töötanud üle 20 aasta. Selle aja jooksul on ta end pidevalt täiendanud ning kinnitab, et sotsiaaltöö on talle südamelähedane. Lisaks on Teresa usin projektide kirjutaja ning loomult tegus inimene – valmis käed külge lööma ja aitama. Teresa elab naabervallas Lehetu külas, kasvatab aiamaal tomateid, tegeleb käsitööga ning korraldab õpitubasid.

Madli on hariduselt eripedagoog ning töötanud hariduslike erivajadustega lastega alates 2012. aastast, mil vahetas restoranimaailma sagina haridusmaailma vastu. Tema teekond on viinud Tallinna lastekodust erirühma õpetajaks, sealt Saaremaale kooli eripedagoogiks ning Tallinna Konstantin Pätsi Vabaõhukooli tugiteenuste juhiks. Lisaks on Madli mänguterapeut ning sotsiaalkindlustusameti lepingupartner riikliku perelepitusteenuse osutajana.

Jaan töötas enne vallavalitsusega liitumist Tallinnas korteriühistute haldurina ning on pikalt olnud seotud erinevate korteriühistute juhtimisega. Lisaks on ta tööalaselt tegelenud müügi, äriarenduse ja tootejuhtimisega.

Võtke meie uued kolleegid kenasti vastu ning pöörduge oma küsimuste ja muredega julgelt nende poole. Meil on hea meel, et Lääne-Harju valla meeskonda on lisandunud kolm nii erineva kogemuse ja taustaga tegusat inimest. Tere tulemast meeskonda, Teresa, Madli ja Jaan! ●

Keskkonnateadlikumate rannakalurite kogemused Saksamaalt ja Vilsandilt

Projekti „Keskkonnateadlikkuse pädevuse tõstmine“ raames toimus 2026. aastal kaks õppe- ja koolitusreisi, mille eesmärk oli suurendada osalejate keskkonnateadlikkust ja teadmisi mere- ja rannikukeskkonnast, rannakalandusest ning looduskaitsest, tutvuda erinevate praktikatega ja soodustada kogemuste vahetamist.

FOTO: ERAKOGU?

Projektis osalesid peamiselt Lääne-Harju valla ja Harjumaa kutselised rannakalurid, Paldiski kogukonna liikmed ning Lääne-Harju vallavalitsuse esindajad.

24.–28. juunil 2026 toimus õppe- ja koolitusreis Saksamaale Kieli, Altenholzi ja Strande piirkonda. Strandes tutvuti kohaliku ranniku- ja looduskeskkonnaga ning giidiga ekskursioonil käsitleti tormialasid, kaitstavaid soolamärgalasid, kormorane ja teisi rannikulinde. Külastati forellikasvandust ja Strande väikelaevade sadamat ning kohtuti kohalike rannakaluritega, mis võimaldas võrrelda Saksamaa ja Eesti rannakalanduse kogemusi ja väljakutseid.

Mere- ja sadamakeskkonnaga tutvumiseks toimus laevasõit Kieli fjordil, külastati Kieli väikesadamat ning GEOMARi mereuuringutega seotud külastuspunkte. Samuti tutvuti Kieler Woche 2026 programmiga ning jälgiti laevade paraadi. Rahvusvahelise koostöö osana osaleti Altenholzis Eesti, Saksamaa ja Prantsusmaa linnapartnerluste kohtumistel ja ühistegevustes. Tegevused võimaldasid käsitleda merekeskkonda ja rannakalandust laiemalt ning saada rahvusvahelist võrdluskogemust ranniku looduskaitse, kalanduse, mereuuringute ja kogukondliku koostöö kohta.

Rannakaluri vaatenurgast andis õppereis väärtusliku võimaluse võrrelda Saksamaa ja Eesti rannakalanduse olukorda. Kohapeal saadud info põhjal ilmnesid nii erinevused kui ka ühised probleemid. Saksamaa külastatud piirkonnas ei ole hüljeste arvukuse ja kormoranide suurte kolooniate mõju rannakalandusele samas ulatuses probleemiks nagu Eestis. Samas tõid kohalikud rannakalurid välja Eestiga sarnaseid murekohti, näiteks kala on rannikulähedastes vetes vähemaks jäänud ning püügiks tuleb liikuda järjest kaugemale, mis suurendab kalurite kulusid. Ühise probleemina tõstatus ka suurenenud bürokraatia ja sellega kaasnevad piirangud, mis muudavad kalapüügi, saagi väärindamise ja müügiga tegelemise keerukamaks.

14.–15. augustil 2026 toimus õppe- ja koolitusreis Vilsandi saarele, mille keskseks teemaks oli kormoranide mõju rannakalandusele ja rannikuloodusele. Tutvuti Vilsandi rahvuspargi kujunemisloo ja loodusväärtustega, külastati Mändri loodustuba, osaleti loodusmatkal Vilsandi saare lääneosas ning külastati Vilsandi tuletorni. Õppereis langes kokku Vilsandi rahvuspargi 116. aastapäevaga.

Koolituspäeval käsitleti kormoranide mõju Vaika saartele, kalavarudele, rannakalandusele ja rannikukooslustele, kormoranide levikut ja ökoloogiat ning nende ohjamise võimalusi Eestis. Teadmisi jagasid Andrus Aumees, Tartu Ülikooli Mereinstituudi direktor Markus Vetemaa, Eesti Ornitoloogia Ühingu esindaja ning regionaal- ja põllumajandusministeeriumi kalanduspoliitika osakonna peaspetsialist Kerli Pettai. Koolituse lõpetanud arutelus käsitleti rannakalanduse ja looduskaitse huvide tasakaalustamise võimalusi.

Saksamaa ja Vilsandi õppe- ja koolitusreisid täiendasid teineteist ning moodustasid projekti eesmärkidest lähtuva terviku. Saksamaa õppereis võimaldas saada rahvusvahelist võrdluskogemust ning tutvuda teise Läänemere-äärse piirkonna praktikatega, Vilsandil keskenduti aga põhjalikumalt Eesti rannakalanduse ja looduskaitse jaoks aktuaalsetele küsimustele. Praktiliste külastuste, ekspertide teadmiste, kalurite kogemuste ja ühiste arutelude ühendamine aitas suurendada osalejate keskkonnateadlikkust ning paremini mõista rannakalanduse, merekeskkonna ja looduskaitse omavahelisi seoseid.

Õppe- ja koolitusreisidel saadud teadmised on otseselt seotud Lääne-Harju piirkonna kohalike kalurite probleemidega. Üheks selliseks näiteks on Pakri saarte vahel asuv Kappa saar, mille on nüüdseks asustanud kormoranide koloonia. Kuna saar paikneb Natura 2000 võrgustiku Pakri loodusalal, muudab see võimalike ohjamismeetmete rakendamise keeruliseks ning eeldab looduskaitseliste nõuete ja piirangutega arvestamist. Vilsandil saadud teadmised kormoranide mõjust kalavarudele ja rannikukooslustele ning erinevatest ohjamisvõimalustest tõid selle kohaliku küsimuse veelgi selgemalt esile. Edaspidi on oluline jätkata koostööd rannakalurite, looduskaitse- ja kalandusvaldkonna ekspertide ning riigi ja Lääne-Harju vallavalitsusega ning hinnata, kas kormoranide ohjamismeetmeid on üldse võimalik rakendada või tuleb lähtuda looduslike protsesside kulgemisest ning kohaneda muutunud olukorraga.

Projekti viis ellu MTÜ Kaljuvald.

Projekti rahastasid Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi rakenduskava 2021–2027 meetme „Perioodi 2021–2027 kogukonna juhitud kohaliku arengu toetus“ ja Lääne-Harju vallavalitsus.

AUTOR

EMKVF RAKENDUSKAVA 2021-2027
Kaasrahastanud Euroopa Liit

LÄÄNE-HARJU VALLA-VALITSUSE TEATED

TEAVITUS KOHALIKU OMAVALITSUSE ERIPLANEERINGU ALGATAMISE TAOTLUSEST

Lääne-Harju Vallavalitsus teatab planeerimisseaduse § 96 lg 31 alusel Vindr Baltic OÜ (registrikood 16370791) 17.04.2026 esitatud taotlusest (dokumendiregistris nr 6-2/761 ja täiendatud taotlus 21.05.2026 nr 6-2/761-3) sooviga algatada planeerimisseaduse § 95 lg 1 ja § 96 lg 1 alusel Lääne-Harju vallas kohaliku omavalitsuse eriplaneering ja keskkonnamõjude strateegiline hindamine.

Vindr Baltic OÜ poolt taotletav planeeringuala hõlmab *ca* 976 ha suurust maa-ala Lääne-Harju vallas Änglema, Hatu ja Vilivalla külas. Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eesmärgiks on leida planeeringualal tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobiv asukoht, võttes arvesse sotsiaalseid ja majanduslikke aspekte, keskkonnamõju ning tehnilisi võimalusi. Kui asukoha eelvaliku järgselt välistavad tegurid puuduvad, siis soovib taotleja, et kohaliku omavalitsuse eriplaneering kehtestatakse eelvaliku otsuse alusel vastavalt planeerimisseaduse § 951.

Vindr Baltic OÜ-l on tuuleenergeetika riigimaade enampakkumiste 1. vooru tulemusel sõlmitud kehtiv arendusleping riigiga (Lääne-Harju tuuleala). Vastavalt planeerimisseaduse § 96 lg 3^1, on teistel huvitatud isikutel õigus esitada samasisuline taotlus 30 päeva jooksul käesoleva teate avaldamisest. Täiendavate taotluste esitamise tähtaeg on 25.09.2026.

Joonis 1. Taotletav KOVEP ala visualiseerituna kaardil.

Õnnitleme!

Meie valda sündisid

LOANNA LINDVEST
NORA RAUKAS
KASPAR TIITS

ERAKUULUTUSED

Muru niitmine, trimmerdamine, võsalõikus, raietööd. Arvega maksmise võimalus. Ivar mob. 521 4353, sompaserv@gmail.com

KUNDALINI JOOGA tunnid ootavad uusi ja endisi huvilisi igal neljapäeval kell 18.30 Keila sotsiaalkeskuses! Info: www.simran.ee

Eterniit, plekkprofiil, bituumensindel katusetööd. Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Korteermaja trepikodade renoveerimine. www.miltongrupp.ee 5352 9476

KORSTNAPÜHKIJA TEENUS. Väljastan nõuetekohase akti. korstnavanem@gmail.com Tel. 528 1968

Avaldame kaastunnet
Maris Ehrbachile
kalli abikaasa

TOOMAS EHRBACHI

kaotuse puhul.

Lääne-Harju Vallavalitsus

Siiras kaastunne Marisele tütardega kalli abikaasa, isa ja vanaisa

TOOMAS EHRBACHI

kaotuse puhul.

Lodijärve Pensionäride Ühendus

Avaldame siirast kaastunnet Martti Pokkinenile kalli

EMA

lahkumise puhul.

Kolleegid ACE Logistics Estoniast

Toimetaja: Katre Saar
Trükk ja kujundus: Harjumaa Ühinenud Meedia
Tiraaž: 1000 eksemplari

Lääne-Harju valla lehekontaktaadress: katre.saar@laaneharju.ee
Reklaam ja kuulutused: reklaam@laaneharju.ee

instrumentarium

PRILLIRAAMID JA PÄIKESEPRILLID
KUNI -70%
Täpsed tingimused kauplusest.
Instrumentarium Keila Keskus
Harju 2, Keila, tel 5566 2814, keila@instru.ee instru.ee

laspa

Liitu meie meeskonnaga

TOITLUSTUSTEENINDAJA
PUHASTUSTEENINDAJA
HOOLDUSTEHNIK
NÕUDEPESIJA-KÖÖGIABI
KOSMEETIK
À LA CARTE KOKK

Ootame Sind kandideerima, kui soovid töötada looduskaunis keskkonnas, kus väärtustame professionaalsust, hoolivust ja inimeste heaolu.

Lisainfo ja kandideerimine:
www.laspa.ee/tuletoole
personal@laspa.ee